

ПЛАН ПОДАЛЬШИХ КРОКІВ ДЛЯ ВПРОВАДЖЕННЯ РЕКОМЕНДАЦІЙ АНАЛІТИЧНОГО ЗВІТУ ЗА РЕЗУЛЬТАТАМИ ДОСЛІДЖЕННЯ СФЕРИ ПУБЛІЧНИХ ЗАКУПІВЕЛЬ ЩОДО ЕФЕКТИВНОСТІ ЗАСТОСУВАННЯ ВПРОВАДЖЕНИХ ІНСТРУМЕНТІВ ПІДТРИМКИ ВСТАНОВЛЕННЯ ВИМОГ ДО ЕНЕРГОЕФЕКТИВНОСТІ ТА ЕКОЛОГІЧНИХ ВИМОГ ПРЕДМЕТА ЗАКУПІВЛІ

Проблема №1

Відсутність обов’язковості застосування екологічних вимог при проведенні публічних закупівель призводить до небажання з боку замовників опановувати відповідні моделі закупівель та уникання їх застосування навіть там, де вони є економічно доцільними й принесуть вигоду замовнику.

Що пропонуємо	Як це зробити	Хто що робить	Індикатор виконання	Європейський досвід
1. Провести двадцять пілотних публічних закупівель із використанням екологічних вимог та критеріїв, з метою напрацювання практики застосування таких вимог та критеріїв, встановлення категорій товарів, до закупівель яких найбільш економічно доцільно застосовувати вимоги та критерії й виявлення можливостей вдосконалення законодавства з публічних закупівель. За результатами практики проведених пілотних закупівель внести	Провести двадцять пілотних закупівель за супроводження Міністерства економіки України та ДП “Прозорро”. Агрегувати та проаналізувати накопичений досвід, сформулювати пропозиції по вдосконаленню законодавства з публічних закупівель. Підготувати та імплементувати зміни до діючого законодавства з публічних закупівель з метою впровадження обов’язковості екологічних вимог для категорій товарів, для яких такі вимоги дають	1. Міністерству економіки України провести консультації між Міністерством економіки України, Міністерством захисту довкілля та природних ресурсів України, громадськими організаціями, учасниками закупівель, замовниками для визначення основних категорій товарів по яких можна провести пілотні закупівлі із застосуванням екологічних вимог. 2. Міністерству економіки України сумісно з ДП “Прозорро” та громадськими організаціями,	1. Проведенні двадцять пілотних публічних закупівель із використанням екологічних вимог. 2. Розроблений документ, в якому агрегований досвід проведених пілотних публічних закупівель та сформовані пропозиції до вдосконалення профільного законодавства, зокрема визначені категорії товарів, для яких доцільно визначити обов’язковість застосування обов’язкових екологічних вимог.	Починаючи з 2016 року у Хорватії стало законодавчо обов’язковим використання нецінових критеріїв у публічних закупівлях. Таким чином, у цій країні вже існує усталена практика проведення 100% публічних закупівель із визначенням ціни закупівлі із застосуванням інших критеріїв, окрім ціни (джерело: “Нецінові критерії у публічних закупівлях. Європейський досвід і поради для України”, Transparency International Ukraine, 2023)

зміни до законодавства з публічних закупівель, якими ввести обов'язковість використання екологічних вимог для категорій товарів, для яких зазначені вимоги дають найбільший економічний ефект. Нам вбачається найбільш доцільним наступна модель застосування для тестування в пілотних закупівлях та подальшого впровадження: а) Обов'язкове встановлення екологічних вимог в технічних специфікаціях на товар із відображенням у відповідному розділі тендерної документації. б) Проводити закупівлі із обов'язковим застосуванням екологічних вимог в якості нецінових критеріїв, як приклад вимога "Наявність екологічного маркування" із відповідним відображенням у тендерній документації. в) Для товарів, для яких доцільно застосовувати метод оцінки вартості життєвого циклу, провести пілотні закупівлі із обов'язковим застосуванням одночасно нецінових критеріїв (наприклад, згадане вище екологічне маркування) та	найбільший економічний ефект.	рекомендованими Міністерством захисту довкілля та природних ресурсів України як такі, що мають відповідну експертизу, організувати проведення пілотних закупівель із використанням екологічних вимог (20 закупівель) із відповідним супроводженням таких закупівель, з метою забезпечення ефективного проведення закупівель та наступного агрегування накопиченого досвіду. 3. Міністерству економіки України, Міністерству захисту довкілля та природних ресурсів України спільно громадськими організаціями та учасниками закупівель агрегувати досвід проведених публічних закупівель із використанням екологічних вимог, визначити категорії товарів для яких найбільш екологічно доцільно визначити обов'язковість використання екологічних вимог, модель їх поєднання (відображення в технічній специфікації, використання в якості нецінових критеріїв, застосування методу оцінки вартості життєвого циклу) та сформулювати відповідні пропозиції для внесення змін у законодавства з публічних закупівель.	3. Зміни до законодавства, розроблені за результатами проведених пілотних публічних закупівель імплементовані у діюче законодавство.	
---	--------------------------------------	---	---	--

методу оцінки вартості життєвого циклу (доцільним є застосування методу ОВЖЦ для товарів, вартість експлуатації яких має обсяг, що вплине на рішення замовника з вибору таких товарів, ми б рекомендували товари з вартістю експлуатації від 50% від ціни товару). Перевірити доцільність застосування можна заздалегідь за допомогою інтерактивного Калькулятора оцінки вартості життєвого циклу. За результатами пілотних закупівель можна оцінити найбільш доцільну модель поєднання та застосування зазначених інструментів та їх правильне відображення у тендерній документації.		4. Міністерству економіки України розробити проект НПА для внесення змін у законодавство з публічних закупівель відповідно до пропозицій, сформованих відповідно до п.3 вище й ініціювати відповідні зміни до законодавства.		
--	--	---	--	--

Проблема №2

Небажання замовників використовувати екологічні вимоги та критерії через ризики оскаржень і перевірок з боку ДАСУ та Антимонопольного комітету України (АМКУ), що створює невпевненість у їхній правомірності.

Що пропонуємо	Як це зробити	Хто що робить	Індикатор виконання	Європейський досвід
---------------	---------------	---------------	---------------------	---------------------

1. Забезпечити обов'язкове застосування екологічних вимог та критеріїв в публічних закупівлях на регіональному рівні (що створить постійну застосовчу практику та стане ґрунтом для впровадження таких моделей закупівель іншими замовниками). Запропонувати модель застосування з трьох елементів: а) Відображення екологічних вимог в технічних специфікації до тендерної документації. б) Використання при оцінці ціни пропозиції в якості нецінових критеріїв. в) Застосування в складі методу оцінки вартості життєвого циклу.	Досягти домовленості із владою визначених регіонів (наприклад, м. Київ), щодо використання ними екологічних вимог у публічних закупівлях, які проводять вони та замовники, що їм підпорядковуються, спираючись на практику введення обов'язковості процедури допорогової закупівлі при проведенні закупівель від 3 тисяч грн. для всіх замовників, що знаходились у підпорядкуванні Київської міської ради.	1. ВГО “Жива планета” за підтримки Міністерства економіки України провести консультації з Київською міською радою (КМР) щодо визначення категорій, які можуть проводити закупівлі з екологічними вимогами 2. КМР розробити проєкт рішення про проведення закупівель з використанням екологічних вимог, аналогічно до попередньо прийнятої практики проведення допорогових закупівель https://kmr.gov.ua/sites/default/files/3901.pdf 3. КМР затвердити рішення про проведення закупівель з екологічними вимогами.	1. Розроблене та прийняте рішення КМР щодо пілотного проєкту з обов'язкового використання екологічних вимог замовниками, що підпорядковуються КМР.	Починаючи з 2016 року у Хорватії стало законодавчо обов'язковим використання нецінових критеріїв у публічних закупівлях. Таким чином, у цій країні вже існує усталена практика проведення 100% публічних закупівель із визначенням ціни закупівлі з застосуванням інших критеріїв, окрім ціни (джерело: “Нецінові критерії у публічних закупівлях. Європейський досвід і поради для України”, Transparency International Ukraine, 2023)
2. Забезпечити надання експертної підтримки замовників в частині формування екологічних вимог до закупівлі та забезпечити експертний супровід закупівлі до моменту укладання договору (замовники мають мати можливість отримати експертну підтримку в частині формування та застосування екологічних вимог (вибір моделі з	Створити експертно-консультаційний орган (або відповідний проєкт) за підтримки донорів, який забезпечить замовникам підтримку у обранні та формуванні екологічних вимог, відповідно до потреб замовника та специфіки предмету закупівлі	1. ВГО “Жива планета”, за підтримки Міністерства економіки України та Міністерства захисту довкілля та природних ресурсів України провести консультації із донорськими організаціями з метою отримання їх підтримки для формування експертно-дорадчого органу (або заснування відповідного проєкту).	1. Створено консультаційних-дорадчий орган (проєкт) 2. Проведено мінімум 30 консультацій замовників за перші 3 місяці роботи органу	У Європейському Союзі реалізовано кілька ініціатив, спрямованих на підтримку замовників у впровадженні екологічних вимог та зелених інструментів у публічних закупівлях за допомогою залучення спеціалізованих експертів: 1. Консультативна група з питань зелених публічних закупівель (GPP Advisory Group):

відображення в технічні специфікації, нецінових критеріїв та методу ОВЖЦ із консультацією щодо правильного складання відповідних розділів тендерної документації) та оскарження екологічних вимог протягом закупівлі, у випадку таких спроб, що підвищить впевненість замовників при прийнятті рішення щодо застосування відповідних модеелй закупівель).		2. ВГО “Жива планета” спільно з Міністерством економіки України та Міністерством захисту довкілля та природних ресурсів України визначити концепт, основні функції, КРІ тощо такого органу (або проекту). 3. ВГО “Жива планета” залучити та розпочати роботу органу (проекту) після отримання підтримки донорської організації. 4. ВГО “Жива планета”, за підтримки Міністерства економіки України та Міністерства захисту довкілля та природних ресурсів України провести піар-кампанію для розповсюдження інформації про діяльність органу (розміщення інформації на Інфобоксі, розсилка від Прозорро, інформації на майданчиках тощо) 5. ВГО “Жива планета”, за підтримки Міністерства економіки України та Міністерства захисту довкілля та природних ресурсів України забезпечити проведення консультацій для замовників щодо використання та формування екологічних вимог		Ця група складається з представників держав-членів ЄС та ключових зацікавлених сторін, включаючи Business Europe, UEAPME (асоціація малих і середніх підприємств), Європейське екологічне бюро (ЕЕВ)/BEUC (Європейська організація споживачів) та ICLEI. Її роль полягає в наданні консультацій Європейській Комісії щодо розробки та впровадження політик у сфері зелених публічних закупівель. Green Business 2. Підтримка великих закупівельників (Big Buyers Initiative): Європейська Комісія створила платформу для сприяння співпраці між великими публічними закупівельниками з метою впровадження стратегічних публічних закупівель. Ця ініціатива допомагає містам, центральним закупівельним організаціям та іншим великим замовникам об'єднувати зусилля, обмінюватися досвідом та спільно працювати над
--	--	---	--	--

				впровадженням інноваційних та екологічно чистих рішень.
3. Підвищити рівень компетенції уповноважених співробітників ДАСУ та АМКУ шляхом проведення навчання, щоб уникнути помилкових випадків визнання неправомірним та дискримінаційним застосування екологічних вимог в публічних закупівлях	Розробити інструкцію та провести навчання для уповноважених представників АМКУ та ДАСУ стосовно застосування екологічних вимог в публічних закупівлях та відповідного розгляду скарг та проведення моніторингів цими органами, з метою уникнення їх помилкового визнання дискримінаційними.	1. Створити робочу групу за участі Міністерства економіки України, Міністерства захисту довкілля та природних ресурсів України, компетентних громадських організацій, АМКУ та ДАСУ з метою створення інструкції та організації навчання для уповноважених представників ДАСУ та АМКУ із застосування екологічних вимог у публічних закупівлях. Визначити платформу на якій таке навчання буде проведено та затвердити його програму. 2. Міністерству економіки України та Міністерству захисту довкілля та природних ресурсів України організувати проведення навчання для представників АМКУ та ДАСУ щодо використання екологічних вимог в публічних закупівлях на базі затвердженої навчальної платформи та програми. 3. Проводити періодичні зустрічі сформованої робочої групи для розгляду кейсів з якими стикаються АМКУ та ДАСУ в своїй роботі щодо	1. Створено робочу групу для проведення навчання ДАСУ та АМКУ. 2. Затверджено навчальну платформу та програму для навчання представників ДАСУ та АМКУ. 3. Проведено навчання для АМКУ та ДАСУ. 4. Протягом календарного року проведені робочі зустрічі для розгляду кейсів застосування екологічних вимог із питаннями АМКУ та ДАСУ не рідше одного разу на місяць (12 робочих зустрічей).	Зближення позицій закупівельників та контролюючих органів є загальним стрімом у закупівлях ЄС. Так, програма SIGMA, яка є спільною ініціативою ОЕСР та ЄС, пропонує навчальні ресурси та кейсбуки, які включають реальні судові рішення та практичні приклади застосування екологічних критеріїв у закупівлях. Це сприяє кращому розумінню правових аспектів та уникненню дискримінації.

		використання екологічних вимог замовниками та надавати консультації АМКУ та ДАСУ щодо правомірності використання екологічних вимог		
4. Провести піар-кампанію для поширення практики використання екологічних вимог в публічних закупівлях серед замовників.	Розробити програму піар компанії та контент план, використовуючи практичні напрацювання та досвід застосування екологічних вимог в публічних закупівлях, а також сформовані позиції контролюючих органів. За сформованими документами провести піар-кампанію.	1. ВГО “Жива планета”, за підтримки Міністерства економіки України провести аналіз цільової аудиторії та визначити ключові меседжи, особливості контенту та шляхи забезпечення максимальної конверсії піар-компанії. 2. ВГО “Жива планета” сформувати комунікаційну (піар) стратегію: - вибрати канали комунікації; - створити контент; - залучити лідерів думок в сфері закупівель; - агрегувати досвід практичного застосування екологічних вимог; - долучити позиції контролюючих органів щодо практики застосування. 3. ВГО “Жива планета” провести комунікаційну кампанію. 4. ВГО “Жива планета”, за підтримки Міністерства економіки України підбити підсумки кампанії та сформувати рекомендації для подальшого інформаційного	1. Проведено піар-кампанію для поширення практики застосування екологічних вимог в публічних закупівлях, яка охопила 100% великих замовників в розумінні закону.	Агрегація успішного досвіду європейських публічних закупівель у вигляді good practices є усталеною практикою, що формує базу застосовного досвіду для закупівельників. Враховуючи результати опитування закупівельників, українська закупівельна спільнота потребує такої ж підтримки.

		супроводження впровадження екологічних вимог.		
--	--	---	--	--

Проблема №3

Брак знань та досвіду із застосування екологічних вимог та критеріїв у представників Замовників. Значна кількість ініціаторів закупівель не має достатніх знань або досвіду для впровадження екологічних вимог та критеріїв, а також методів оцінки продукції з відповідним фокусом.

Що пропонуємо	Як це зробити	Що саме зробити. Взаємодія між органами та іншими виконавцями	Індикатор виконання	Європейський досвід
1. Розробити та впровадити навчальні програми, тренінги та вебіари для представників замовників, відповідальних за публічні закупівлі, з метою підвищення рівня компетенцій в частині застосування екологічних стандартів та критеріїв в публічних закупівлях.	1. Залучити профільних експертів для розробки навчальної програми для курсів та лекцій щодо застосування екологічних вимог та критеріїв в публічних закупівлях 2. Створити навчальний модуль щодо застосування екологічних вимог та критеріїв в публічних закупівлях та впровадити його до навчальної програми для закупівельників КШЕ, а також інших релевантних навчальних центрів. 3. Ввести практику проведення вебінарів,	1. Міністерству економіки України створити пул основних навчальних центрів, організацій та приватних консультантів, які ведуть навчальні програми з публічних закупівель та розміщують матеріали на своїх ресурсах. Зокрема, Медіаресурс професійних закупівель, https://mediaresource-pz.com.ua/ , Радник у сфері публічних закупівель https://radnuk.com.ua/ , курси для закупівельників Київської школи економіки, приватні консультанти, такі як Тетяна	1. Мінімум 3 навчальні програми навчального центру або профільних консультантів містить модуль із використання екологічних вимог у публічних закупівлях. 2. Проведена річна інформаційна компанія про використання екологічних вимог у публічних закупівлях.	У Європейському Союзі існує низка ініціатив, спрямованих на підвищення кваліфікації представників замовників у сфері публічних закупівель щодо застосування екологічних стандартів та критеріїв. Ось деякі з них: 1. Навчальний інструментарій із зелених публічних закупівель (GPP Training Toolkit): Європейська Комісія розробила цей набір навчальних матеріалів для підтримки замовників та тренерів у впровадженні екологічних критеріїв у

	бізнес-сніданків та надання доступу до матеріалів щодо використання екологічних вимог та критеріїв на онлайн-платформах, таких як Prozoggo. 4. Провести інформаційну компанію про використання екологічних вимог в публічних закупівлях шляхом розміщення професійних статей в галузевих професійних виданнях	Руденко, Ярослава Дуброва тощо. 2. ВГО “Жива планета”, за підтримки Міністерства економіки України та Міністерства захисту довкілля та природних ресурсів України розробити презентації, навчально-лекційні матеріали та інструкції з використання екологічних вимог у публічних закупівлях. 3. ВГО “Жива планета” за підтримки Міністерства економіки України в партнерстві з навчальними центрами та консультантами, розширити їх навчальні програми, додавши до них матеріали із застосування екологічних вимог у публічних закупівлях. 5. ВГО “Жива планета” за підтримки Міністерства економіки України провести інформаційну компанію з використання екологічних вимог у публічних закупівлях.	публічні закупівлі. Інструментарій складається з шести незалежних та десяти операційних модулів, які включають презентації PowerPoint з примітками для тренерів та супровідними настановами. Ці матеріали можна використовувати як окремо, так і інтегрувати в загальні курси з публічних закупівель. Green Business 2. Вебінари EU GPP Helpdesk: Європейська Комісія регулярно організовує вебінари, присвячені різним аспектам зелених публічних закупівель. Наприклад, 7 березня 2024 року відбувся вебінар на тему "Інтеграція професії: Професіоналізація публічних закупівель", де обговорювалися програми навчання, професійний розвиток та інструменти для підтримки замовників на національному та європейському рівнях. Green Business 3. Навчальні курси з зелених публічних закупівель: У рамках проєкту GPP4Growth було проведено навчання щодо включення екологічних умов на різних етапах
--	---	--	---

				контрактування. Курс орієнтований на державних службовців та охоплює загальні аспекти адміністративних контрактів, екологічні умови в публічних закупівлях та практичне застосування екологічних міркувань. Результати включають проведення очних сесій та онлайн-курсів з високою оцінкою від учасників. Interreg Europe 4. Навчання та послуги від ICLEI: ICLEI надає тренінги та послуги для публічних органів будь-якого рівня, які прагнуть розпочати або розвинути сталі, інноваційні та циркулярні публічні закупівлі. Їхні тренінги підтримують закупівельників, політиків та керівників у розвитку знань, навичок та технік для впровадження екологічних стандартів. sustainable-procurement.org. В Україні існує спеціалізована популярна програма для закупівельників від КШЕ, до якої посутпово впроваджуються навчальні модулі по зеленим/циркулярним закупівлям.
--	--	--	--	--

2. Розробити пакет прикладів/template для замовників із застосування екологічних вимог в публічних закупівлях в комплекті з template тендерної документації із типовими формулюваннями розділів, в яких відображаються умови застосування загальних екологічних вимог (технічні специфікації), ціноутворення із застосуванням нецінових критеріїв та методу ОВЖЦ	1. Провести серію пілотних закупівель з використанням екологічних вимог за підтримки замовників Міністерством економіки України, ДП “Прозорро” та експертними організаціями (за потреби - за підтримки міжнародної ієхнічної допомоги), зокрема в частині правильності формування тендерної документації із застосуванням екологічних вимог. 2. Агрегувати досвід проведених закупівель та розробити пакет прикладів/template із використання екологічних вимог у публічних закупівлях	1. Міністерству економіки України сумісно з експертними організаціями сформуваати перелік категорій товарів , які найбільш доцільно закупіати з екологічними вимогами. Наприклад, закупівлі енергоефективних товарів (відповідно до статті 7 Закону України “Про енергетичну ефективність”), таких як комп’ютерна техніка, холодильники, кухонні плити, кондиціонери тощо. 2. Міністерству економіки України шляхом перемовин сформуваати пул замовників, які приймуть участь у пілотних закупівлях. При виборі замовників для пулу варто спиратись на обсяги закупівлі товарів, які включені до переліку, відповідно до п.1 вище, відповідно до статистики публічних закупівель. 3. Міністерству економіки України, сумісно з ДП “Прозорро” та експертними організаціями (зокрема ВГО “Жива планета”) забезпечити надання експертної підтримки замовникам з формування екологічних вимог під час проведення пілотних закупівель та супровід до моменту укладання договору	1. Проведені 10 успішних пілотних закупівель з Замовниками із використанням екологічних вимог. 2. На підставі досвіду пілотних закупівель сформований детальний пакет прикладів/template із застосування екологічних вимог у публічних закупівлях,, який розміщений на Infobox Prozorro	В практиці публічних закупівель ЄС представлений Посібник із зелених публічних закупівель: Цей посібник надає рекомендації щодо включення екологічних вимог на різних етапах тендерного процесу, включаючи технічні специфікації, критерії відбору, критерії присудження та умови виконання контракту. Він також містить приклади формулювань для тендерної документації та підходи до оцінки пропозицій з урахуванням екологічних аспектів.
---	--	---	---	---

		(експертна підтримка в частині питань із застосування ековимог, що виникають, оскарженнями екологічних вимог, якщо вони будуть) 4. Провести пілотні закупівлі з застосуванням екологічних критеріїв. 5. Міністерству економіки України сумісно з ВГО “Жива планета” агрегувати досвід проведених пілотних закупівель у приклади/template в базі, розміщеній на Infobox Prozorro.		
3. Сформувати структурований каталог статей з прикладами екологічних вимог в публічних закупівлях зі статей, які розміщені на Інфобоксі	1. Модернізована структура каталогу статей має полегшити сприйняття інформації, завдяки полегшенню її подання завдяки прийняттю моделі представлення інформації “одна стаття - опис однієї ековимоги” із зазначенням у заголовку статті переліку категорій товарів, для яких вона може бути використана (це підвищить наочність інформації для її сприйняття). 2. Крім того, з метою підвищення наочності треба ввести до кожної статті приклад використання відповідної вимоги у закупівлі, надати перелік	1. ДП “Прозорро” з підтримки ВГО “Жива планета” сформувати структурований каталог статей з прикладами екологічних вимог в публічних закупівлях (https://infobox.prozorro.org/gpp-requirements) переформатувавши статті в форматі “одна стаття - опис однієї ековимоги” та з наступною структурою: - в яких випадках використовувати відповідну ековимогу; - як прописати таку ековимогу;	1. Сформований структурований каталог статей з прикладами екологічних вимог в публічних закупівлях зі статей, які розміщені на Інфобоксі	В європейських закупівлях приклади застосування різних інструментів агрегуються у збірниках (handbook) та використовуються як настільна книга спеціаліста-закупівельника.

	документів, що можуть слугувати підтвердженням відповідності товару ековимозі та опис алгоритму оцінки пропозицій з точки зору відповідності ековимозі.	- що підтверджує відповідність товару ековимозі; - приклад застосування ековимоги.		
4. Розробити та впровадити модуль інтеграції калькулятору нецінових критеріїв у річний план закупівель із відображенням у фронт-енд інтерфейсі авторизованих майданчиків для критеріїв, які можна сформулювати у зазначеному калькуляторі (https://nk.prozorro.ua/).	1. Модернізувати калькулятор нецінових критеріїв, актуалізувавши його, відповідно до поточних вимог та ввівши до його функціоналу окрему гілку формування безпосередньо екологічних вимог в якості нецінових критеріїв. 2. Інтегрувати калькулятор нецінових критеріїв до фронт-енд інтерфейсу авторизованих майданчиків, створивши можливість використання його замовником безпосередньо при створенні річного плану закупівель.	1. ВГО “Жива планета”, за підтримки Міністерства економіки України, Міністерства захисту довкілля та природних ресурсів України та ДП “Прозорро” модернізувати калькулятор нецінових критеріїв, актуалізувавши його, відповідно до поточних вимог та ввівши до його функціоналу окрему гілку формування безпосередньо екологічних вимог в якості нецінових критеріїв. 2. Міністерству економіки України, сумісно з Міністерством захисту довкілля та природних ресурсів України та за підтримки ВГО “Жива планета” визначити можливості фінансування розробки модулю інтеграції калькулятору нецінових критеріїв із інтерфейсом майданчиків в системі Прозорро. 3. ДП “Прозорро” сумісно з ВГО “Жива планета” забезпечити технічну	1. Модернізований калькулятор нецінових критеріїв. 2. Калькулятор нецінових критеріїв інтегрований до фронт-енд інтерфейсу авторизованих закупівельних майданчиків.	Практика асистування закупівельників за допомогою інтерактивних онлайн платформ поширюється в практиці країн ЄС та є good practice. Так з 2017 у Нідерландах закупівельникам наданий доступ до Sustainable Public Procurement (SPP) Criteria Tool, цифрової платформи, що призначена для впровадження стійких критеріїв до публічних закупівель й надає закупівельнику доступ до близько 900 критеріїв у 48 категоріях товарів. Враховуючи наявність схожих інструментів в українській екосфері закупівель, варто підтримувати їх подальше впровадження, спираючись на аналогічний досвід країн ЄС.

		реалізацію зазначеного модуля. 4. Авторизованим закупівельним майданчиком забезпечити реалізацію фронт-енд рішення для розробленого модулю інтеграції калькулятора нецінових критеріїв до їх користувацького інтерфейсу.		
--	--	--	--	--

Проблема №4

При використанні екологічних вимог в паперовій тендерній документації, замовники водночас не зазначають відповідну інформацію у призначених для цього полях електронної тендерної документації.

Що пропонуємо	Як це зробити	Що саме зробити. Взаємодія між органами та іншими виконавцями	Індикатор виконання	Європейський досвід
1. Розробити та імплементувати модуль для формування “підказок” екологічних вимог, замовнику під час вибору коду державного класифікатору товару, при плануванні закупівель (має перспективи інтеграції AI).	1. Розробити та імплементувати модуль для формування “підказок” екологічних вимог, замовнику під час вибору коду ДК товару, при плануванні закупівель. Зазначений функціонал може бути реалізований як в традиційному форматі простого набору випадючих “підказок” для користувача так й шляхом інтеграції AI із автоматичним ранжуванням	1. ДП “Прозорро” за підтримки ВГО “Жива планета” створити структуровану базу даних, із прив’язкою релевантних екологічних вимог до кодів ДК (Державний класифікатор продукції та послуг). 2. ДП “Прозорро” за підтримки ВГО “Жива планета” розробити та імплементувати модуль формування “підказок” екологічних вимог, замовнику під час вибору коду	1. Розроблений та імплементований модуль для формування “підказок” екологічних вимог, замовнику під час вибору коду ДК товару, при плануванні закупівель	Федеральний Уряд Бельгії запровадив закупівлі окремих категорій товарів, наприклад паперу, через застосування Guide to Sustainable Purchasing for Paper Products, розроблений Федеральним Інститутом Стійкого Розвитку (IFOD/FIDO). Пропонуємо зробити ще один крок вперед та асистувати закупівельників шляхом внітерактивного “підсвічування” відповідних вимог безпосередньо під час створення річного плану.

	найбільш релевантних вимог, відповідно до потреб замовника, надання додаткових “підказок”, “нагадування” системою про необхідні ековимоги тощо.	державного класифікатору товару, при плануванні закупівель. 3. Авторизованим закупівельним майданчиком доопрацювати свій фронт-енд з метою надання замовникам доступу до функціоналу модуля. 4. Функціонал модулю має зокрема забезпечувати: - при виборі коду ДК певного товару або послуги, автоматичне відображення системою екологічних критеріїв та вимог, рекомендованих для цієї категорії товарів; - замовник може або погодитися з запропонованими екологічними вимогами, або внести зміни відповідно до специфіки своєї закупівлі; - поруч з кожною екологічною вимогою має з’являтися коротке пояснення та посилання на нормативно-правові акти або інструкції, які підтверджують необхідність її використання; - можливість зберігати та завантажувати екологічні вимоги в план для їх подальшого використання у тендерній документації; - при формуванні замовником тендерної документації для		
--	--	--	--	--

		закупівлі, система Prozorro автоматично імпортує екологічні вимоги з річного плану, якщо вони були обрані. - можливість додаткового редагування цих вимог замовником перед публікацією тендера; - існує опція інтеграції модуля із модернізованим конструктором нецінових критеріїв; - застосування AI дозволить зробити модуль максимально дружнім для користувача із наданням функції супроводження його при проходженні етапів закупівлі із використанням екологічних вимог.		
2. Доповнити вимоги до товарів у Прозорро Маркет вимогами щодо їх екологічності, енергоефективності тощо з метою надання замовникам можливості використання технічних специфікацій товарів у Прозорро Маркет у всіх інших закупівлях (технічна можливість використання технічних специфікацій з Прозорро маркет під час проведення інших видів конкурентних	1. Сформувати перелік категорій товарів у Прозорро Маркет до яких доцільно застосовувати екологічні вимоги. 2. Досягти домовленості із ЦЗО про додавання екологічних вимог до товарів, що знаходяться у їх віданні. 3. Додати такі вимоги в категорії товарів в Прозорро маркет.	1. Міністерству економіки України, разом із ДП “Прозорро” та за підтримки Мінітсерства захисту довкілля та природних ресурсів України й ВГО “Жива планета” досягти угоди з наявними ЦЗО (які є адміністраторами електронного каталогу) про додавання екологічних вимог до товарів у каталозі Прозорро Маркет. 2. ВГО “Жива планета” сумісно з ЦЗО обрати категорії товарів, до яких	1. Екологічні вимоги додані до обраного переліку товарів в каталоги маркету. 2. Проведена відповідна інформаційна компанія для замовників.	У Європейському Союзі зелені публічні закупівлі (Green Public Procurement, GPP) активно сприяють інтеграції екологічних критеріїв у процеси державних закупівель. Проте, наразі немає широко впроваджених систем, які б автоматично підключали екологічні характеристики товарів із зовнішніх платформ безпосередньо під час створення тендерної документації. Варто зазначити, що в інших

торгів вже реалізована у системі).	4. Централізовано поширити інформацію щодо нових опцій використання технічних специфікацій з Prozorro Market серед замовників із проведенням вебінарів (за необхідності).	доцільно додати екологічні вимоги. 3. ЦЗО додати відповідні вимоги в категорії в Prozorro Market або створити нові категорії для товарів, що відповідають екологічним вимогам (відповідне технічне рішення треба обрати виходячи з результатів обговорення на першому етапі вище).		країнах існують споріднені ініціативи. Наприклад, у Південній Кореї система KONEPS разом із Green Procurement Information System (GPIS-I) дозволяє автоматично збирати дані про екологічні характеристики товарів для всіх рівнів уряду .
------------------------------------	---	---	--	---

Проблема №5

Проблематика застосування екологічних вимог/характеристик енергоефективності при закупівлі на Prozorro Market

Що пропонуємо	Як це зробити	Що саме зробити. Взаємодія між органами та іншими виконавцями	Індикатор виконання	Європейський досвід
1. Вести обов'язковість застосування екологічних вимог як характеристики технічної специфікації для розміщення пропозицій та закупівлі чутливих груп товарів, наприклад шкільних меблів та врахування вимог енергоефективності для енергоефективних товарів на Prozorro Market. Технічний	1. Дообрацювати модуль Prozorro Market, що відповідає за формування пропозиції товарів із установленням обов'язковості введення інформації відповідності екологічних вимог для встановлених груп товарів. 2. Внести зміни в законодавство про публічні	1. Міністерству економіки України внести зміни у законодавство, яким встановити обов'язковість введення інформації відповідності екологічних вимог для встановлених груп товарів та врахування зазначених характеристик при закупівлі цих товарів замовниками. 2. ЦЗО за підтримки ВГО "Жива планета"	1. У законодавство внесені зміни, якими встановлена обов'язковість введення інформації відповідності екологічних вимог для встановлених груп товарів та врахування зазначених характеристик при закупівлі цих товарів замовниками. 2. Відповідний модуль платформи Prozorro Market доопрацьований та функціонує відповідно до	Як зазначено вище, починаючи з 2016 року у Хорватії стало законодавчо обов'язковим використання нецінових критеріїв у публічних закупівлях. Загальним ефектом цього кроку стало використання нецінових критеріїв у 100% закупівель. На наш погляд, такий досвід цілком може бути підґрунтям для застосування аналогічної

шлях реалізації цього рішення: а) зробити обов'язковим заповнення поля відповідних технічних характеристик при розміщенні відповідних товарів на платформі. б) внести зміни у діюче законодавство із введенням обов'язковості врахування екологічних вимог/показників енергоефективності при закупівлі відповідних товарів, при закупівлі на Prozorro Market.	закупівлі щодо обов'язковості врахування екологічних вимог при закупівлі відповідних товарів, при закупівлі на Prozorro Market.	доопрацювати модуль Prozorro Market, що відповідає за формування пропозиції товарів із установленням обов'язковості введення інформації відповідності екологічних вимог для встановлених груп товарів.	вимог зміненого законодавства.	практики на інші інструменти публічних закупівель, такі як Prozorro Market, принаймні на частину категорій товарів (джерело: "Нецінові критерії у публічних закупівлях. Європейський досвід і поради для України", Transparency International Ukraine, 2023).
2. Розробити та додати характеристики енергоефективності до нових категорій товарів на платформі Prozorro Market із відповідним технічним рішенням по їх відображенню та відбору.	1. Підготувати інформацію щодо характеристик енергоефективності для категорій товарів, які представлені на Prozorro Market, та ще не мають відповідного блоку інформації.	1. Міністерству економіки України за підтримки організацій, що мають відповідну експертизу. зокрема ВГО "Жива Планета", підготувати інформацію щодо характеристик енергоефективності для категорій товарів, які представлені на Prozorro Market, та ще не мають відповідного блоку інформації.	1. Сформована інформація щодо характеристик енергоефективності товарів, які представлені на Prozorro Market. 2. Відповідні поля характеристик енергоефективності реалізовані на платформі для відповідних категорій товарів.	Відповідно до законодавства ЄС, закупівельники можуть вимагати, щоб товари або послуги мали EU Ecolabel, або використовувати критерії цього маркування для визначення технічних специфікацій та критеріїв оцінки пропозицій. EU Ecolabel, зокрема, свідчить про конкурентні характеристики товарів в частині енергоефективності. Використання в якості

	2. Технічно реалізувати зазначені характеристики товару на Prozorro Market	2. ЦЗО ДУ “Професійні закупівлі” технічно реалізувати перелік відповідних характеристик для відповідних категорій товарів.		підтвердження характеристик регламентується статтею 43 директиви 2014/24 Європейського парламенту та Європейської комісії та статтею 61 директиви 2014/25 Європейського парламенту та Європейської комісії. Таким чином, поширення врахування характеристик енергоефективності товарів в публічних закупівлях є європейською практикою, яку варто впроваджувати в публічних закупівлях в Україні, зокрема й у Prozorro Market.
3. Змінити візуальне представлення товарів з характеристиками енергоефективності для того щоб візуально відмічати більш енергоефективні товари та формувати відповідні асоціації у користувачів платформи. Враховуючи об’єктивно різний рівень обізнаності представників користувачів у питаннях енергоефективності різних категорій товарів, правильним рішенням є розробка та впровадження системи інфографічних позначень для товарів різного рівня енергоефективності із	1. Розробити нову систему візуального представлення відмітки про наявність енергоефективності товару, представленого на платформі Prozorro Market. 2. Технічно реалізувати впровадження нової системи візуального представлення.	1. Міністерству економіки України, ЦЗО “ДУ “Професійні закупівлі” за підтримки організацій, що мають відповідну експертизу, зокрема ВГО “Жива Планета”, розробити нову систему візуального представлення відмітки про наявність енергоефективності товару, представленого на платформі Prozorro Market. 2. ЦЗО ДУ “Професійні закупівлі” забезпечити технічну реалізацію впровадження нової системи візуального представлення.	1. Розроблена нова система візуального представлення відмітки про наявність відповідного класу енергоефективності товару, представленого на платформі Prozorro Market. 2. Розроблена нова система візуального представлення впроваджена на платформі Prozorro Market.	Як зазначено вище, використання інструментів пріоритизації та візуального відображення товарів з кращими показниками енергоефективності є європейською практикою, зокрема у вигляді використання EU Ecolabel, відповідно до статті 43 директиви 2014/24 Європейського парламенту та Європейської комісії та статтею 61 директиви 2014/25 Європейського парламенту та Європейської комісії. Також, релевантною європейською практикою є використання Європейської енергетичної етикетки в

відзначенням безпосередньо товарної позиції в каталозі. Це зробить наочним сортування товарів за цією характеристикою та дозволить легше орієнтуватись представникам замовників з різним рівнем обізнаності у цьому питанні.				публічних закупівлях. Європейська енергетична етикетка надає інформацію про енергоефективність продуктів, що дозволяє закупівельникам обирати товари з вищими класами енергоефективності. Використання цієї етикетки в тендерній документації сприяє зменшенню енергоспоживання та експлуатаційних витрат.
---	--	--	--	---